

C-159

Green Deal Circulair Inkopen: meer waarde voor de hele keten

Partijen:

De Minister van Economische Zaken, de heer H.G.J. Kamp, de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, mevrouw W.J. Mansveld en de Minister voor Wonen en Rijksdienst, de heer S.A. Blok, ieder handelend in zijn hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordigers van de Staat, samen hierna te noemen: Rijksoverheid;

en

De Stichting MVO Nederland, vertegenwoordigd door haar directeur de heer Willem Lageweg en de programmamanager de heer Michel Schuurman;

NEVI, Nederlandse Vereniging van Inkoopmanagement, vertegenwoordigd door haar algemeen directeur de heer Erik de Bruine en de netwerkmanager de heer Erik van Assen;

De Coöperatie Circle Economy (CCE), vertegenwoordigd door oprichter van de coöperatie de heer Robert Jan van Ogtrop en de dagelijks verantwoordelijke Guido Braam;

Samen hierna te noemen: faciliterende partijen.

en

18 publieke en private organisaties:

Alliander, ABN AMRO, ASR, Dura Vermeer, Gemeente Amersfoort, Gemeente Amsterdam, Gemeente Den Haag, Gemeente Rotterdam, Gemeente Utrecht, ING, Interface, KPN, Provincie Utrecht, Royal HaskoningDHV, TBI, UMC Utrecht, Verstegen Spices & Sauces, en Waternet.

Algemene overwegingen

- 1 Om onze welvaart ook voor toekomstige generaties te behouden is het nodig om het concurrentievermogen van onze economie te versterken en tegelijkertijd de belasting van het milieu en de afhankelijkheid van fossiele energie en schaarse grondstoffen te verminderen.
- 2 Creativiteit, ondernemerschap en innovatie zijn essentieel om deze omslag naar groene groei mogelijk te maken. Bedrijven, burgers en maatschappelijke organisaties nemen volop concrete initiatieven voor vergroening van economie en samenleving. Met de Green Deal Aanpak wil het kabinet deze dynamiek in de samenleving op groene groei optimaal benutten.
- 3 Green Deals bieden bedrijven, burgers en organisaties een laagdrempelige mogelijkheid om samen met de overheid te werken aan groene groei. Initiatieven uit de samenleving staan daarbij aan de basis. Daar waar deze tegen belemmeringen aanlopen die volgens de faciliterende partijen kunnen worden aangepakt op rijksniveau, wil het kabinet zich inzetten deze weg te nemen of op te lossen om zo deze initiatieven te faciliteren en te versnellen. In een Green Deal leggen partijen hierover concrete afspraken schriftelijk vast.
- 4 De resultaten van een Green Deal kunnen gebruikt worden bij andere, vergelijkbare projecten, waardoor er navolging kan plaatsvinden en de reikwijdte van een Green Deal kan worden vergroot zonder dat daar specifieke ondersteuning vanuit de Rijksoverheid tegenover staat.

Specifieke overwegingen Green Deal Circulair Inkopen: meer waarde voor de hele keten

- 1 Het kabinet streeft ernaar een circulaire economie te realiseren en wil de (Europese) markt voor duurzame grondstoffen en hergebruik van schaarse materialen stimuleren (Regeerakkoord 2012). Deze transitie naar een circulaire economie moet onder andere bijdragen aan de ambitie van het Groene Groei beleid van deze regering.
- 2 De kansen die de circulaire economie biedt voor Nederland worden steeds duidelijker. Recent onderzoek van o.m. TNO toont aan dat er jaarlijks tenminste €7 mld te verdienen valt, ruim 50.000 banen gecreëerd kunnen worden en de milieu-impact sterk gereduceerd kan worden. Een groeiende groep koploperbedrijven vertaalt dit macro-economisch perspectief naar circulaire bedrijfsmodellen, inclusief bijbehorend portfolio en laten zien dat circulaire bedrijfsmodellen aantoonbaar kan leiden tot betere prestaties.
- 3 Een sleutel voor het aanjagen van de circulaire economie ligt in het inkoopproces. Hier wordt de vraag naar op de principes van de circulaire economie geleverde goederen en diensten gestimuleerd en gecreëerd. Bij Circulair Inkopen gaat het primair om de borging van condities voor hoogwaardig hergebruik aan het eind van de gebruiksfase door bij de start van en inkoopproces reeds afspraken hierover te maken. Bijvoorbeeld door de dialoog aan te gaan met interne klanten en leveranciers over de behoefte die vervuld dient te worden. Of ontwerp- en productievraagstukken te bespreken. Maar ook door innovatieve contractvormen zoals product-service-systemen (performance based contracten) of pay-per-use contracten. Dit leidt tot winst voor alle ketenpartners door economische, ecologische en sociale waarde in elkaars verlengde te plaatsen. Hierdoor wordt keteninnovatie en – integratie in de praktijk gebracht en ontstaat meervoudige waardecreatie.

Komen het volgende overeen:

1. Doel

Partijen willen met deze Green Deal een bijdrage leveren aan het realiseren van een circulaire economie door middel van het inkoopinstrument. Concreet betekent dit dat inkoopende organisaties:

- 1 in 2014 minimaal twee Circulaire Inkoop trajecten starten;
- 2 via de faciliterende partijen kennis en ervaring op het gebied van Circulair Inkopen delen en ontsluiten;
- 3 uiterlijk in 2016 zorgen voor aantoonbare integratie van Circulair Inkopen in de inkoopprocessen, -beleid en -strategie, gebaseerd op gebleken toegevoegde waarde, mogelijkheden en relevantie;

en voorts:

- 4 instrumenten en handreikingen voor standaarden en Performance Management Indicatoren voor Circulair Inkopen (door)ontwikkelen, in relatie tot professioneel inkopen;
- 5 samenwerking tussen publieke en private partijen bevorderen;
- 6 waar mogelijk gebruik maken van bestaande trajecten en initiatieven.

2. Inzet en acties

Artikel 1 Definities

In deze Green Deal Circulair Inkopen worden de volgende definities gehanteerd:

- 1 Circulaire economie: Een economisch systeem dat het hergebruik van producten en grondstoffen en het behoud van natuurlijke hulpbronnen als uitgangspunt neemt en waardecreatie voor mens, natuur en economie in iedere schakel van het systeem nastreeft.
- 2 Circulair Inkopen: inzet van alle mogelijkheden die het inkoopinstrument zowel op strategisch als operationeel niveau biedt ter bevordering van de circulaire economie. Circulair Inkopen is hiermee een aspect van Duurzaam Inkopen, Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en Innovatiegericht Inkopen.

- 3 Instrumenten voor, tijdens en na het inkoopproces, die de circulaire economie bevorderen: bijvoorbeeld de ontwikkeling van standaard passages in RfP's en RfI's, Performance Management Indicatoren en innovatieve contractvormen die circulaire bedrijfsmodellen ten goede komen. Hierbij ligt de zorg voor waardebehoud van grondstoffen en materialen zo veel mogelijk bij partijen in de keten die er het meest belang bij hebben. Ofwel contractvormen waarin de expertise van de leveranciers maximaal wordt benut. De bekendste hiervan zijn:
 - a Product service systemen:
 - i Pay per use: de nadruk ligt op de verlangde prestatie (het gebruik en de functies) in plaats van het afnemen van een product;
 - ii Result counts: de nadruk ligt op de oplossing van de behoefte van de klant, de leverancier bezit en beheert de materiële middelen om tot het gewenste resultaat te komen;
 - b Koop/terugkoop: als onderdeel van de koopovereenkomst vast te leggen dat de leverancier/ producent het product na gebruik tegen bepaalde voorwaarden weer terugkoopt en hoogwaardig hergebruikt;
 - c Inzameling gebruiksartikelen: bij het inkopen wordt vastgelegd hoe de inzameling na het gebruik van het artikel/product zal geschieden ten einde de grondstoffen opnieuw te kunnen hergebruiken.

Artikel 2 Inzet en acties van Partijen gezamenlijk

Partijen ondernemen de volgende acties:

- 1 Zorgen voor inbreng en implementatie: Partijen zorgen in 2014-2015 voor kennisontwikkeling en praktijkervaring door implementatie van Circulair Inkopen bij de inkoopende deelnemers.
- 2 Uitwisselen van kennis: Partijen verzorgen in 2014-2015 kennisuitwisseling op het gebied van Circulair Inkopen in de vorm van praktijkgroepen (Community of Practice), de ontwikkeling van voorlichting, het uitwisselen van praktijkvoorbeelden en het delen van kennis en ervaringen met betrekking tot de aangedragen concrete projecten. PIANOo, expertisecentrum aanbesteden van het ministerie van Economische Zaken, zal een dossier circulair inkopen op haar website starten.
- 3 Stimuleren brede bekendheid en bewustzijn: Partijen spannen zich in om Circulair Inkopen en de kansen die deze werkwijze biedt in brede zin onder de aandacht van publieke en private inkopers in Nederland te brengen.
- 4 Duurzaam samenwerken: Partijen onderzoeken hoe verdere samenwerking vorm kan worden gegeven ná de looptijd van de Green Deal Circulair Inkopen.

Artikel 3 Inzet en acties Rijksoverheid

De Rijksoverheid onderneemt de volgende acties om de implementatie van Circulair Inkopen te bespoedigen en mogelijke belemmeringen hiervoor weg te nemen:

- 1 Doorontwikkelen kennis en methoden: De Rijksoverheid zorgt met de faciliterende partijen voor doorontwikkeling en concretisering van relevante werkmethoden en inkoopinstrumenten. Daarbij wordt indien mogelijk aangesloten op lopende programma's en onderzoeken.
- 2 Aanpakken eventuele belemmeringen: De Rijksoverheid spant zich in om eventuele gesignaleerde belemmeringen, in bijvoorbeeld wet- en regelgeving, voor Circulair Inkopen weg te nemen en werkt actief aan mogelijke oplossingen.

Artikel 4 Inzet en acties faciliterende partijen

Faciliterende partijen ondernemen de volgende acties:

- 1 Zorgen voor inbreng en implementatie: Faciliterende partijen zorgen voor inbreng vanuit de inkoopende deelnemers, verzamelen kennis en ervaringen en stimuleren en ondersteunen de implementatie van Circulair Inkopen bij geïnteresseerden. Hiervoor ontwikkelen de faciliterende partijen de volgende deelactiviteiten:
 - a Creëren van bestuurlijk draagvlak bij de aangesloten leden van de faciliterende partijen ter verdere uitwerking van Circulair Inkopen;

- b Stimuleren van samenwerking tussen deelnemers en andere geïnteresseerde publieke en private organisaties;
 - c Actief werven van nieuwe deelnemers aan het initiatief.
- 2 Kennisuitwisseling en -doorontwikkeling: Faciliterende partijen faciliteren de mogelijkheid tot kennisuitwisseling en -doorontwikkeling door:
- a Het verzamelen en delen van informatie ten aanzien van Circulair Inkopen op de websites van de faciliterende partijen;
 - b Het oprichten van een 'Community of Practice' Circulair Inkopen. Deze 'Community of Practice' heeft tot doel het:
 - i stimuleren van het delen van kennis en ervaringen tussen deelnemers en toeleverende partijen om zodoende de implementatie van Circulair Inkopen bij de deelnemers te bevorderen;
 - ii gezamenlijk ontwikkelen van nieuwe kennis en inzichten om Circulair Inkopen verder te professionaliseren;
 - c Met de Rijksoverheid: het doorontwikkelen en concretiseren van relevante werkmethoden en inkoopinstrumenten. Daarbij wordt indien mogelijk aangesloten op lopende programma's en onderzoeken.
- 3 Concrete projecten uitdragen: Faciliterende partijen stimuleren dat inkopende organisaties aan de hand van concrete projecten opgedane kennis van Circulair Inkopen zoveel mogelijk uitdragen via hun eigen communicatiekanalen alsook via aanbiedingen en offertes bij leveranciers.
- 4 Bijdragen aan de verdere ontwikkeling en de implementatie: Faciliterende partijen dragen bij met tijd, kennis en communicatiemiddelen (zoals eigen websites, vakblad, documentatie, voorlichtingsbijeenkomsten en nieuwsbrieven) om Circulair Inkopen verder te ontwikkelen en te implementeren.

Artikel 5 Inzet en acties inkopende deelnemers

De inkopende deelnemers ondernemen de volgende acties:

- 1 Zorgen voor inbreng en implementatie: de inkopende deelnemers starten in 2014 met ieder minimaal twee circulaire inkooptrajecten. Uiterlijk in 2016 zorgen de inkopende organisaties voor aantoonbare integratie van Circulair Inkopen in de inkoopprocessen,- beleid en –strategie, gebaseerd op gebleken toegevoegde waarde, mogelijkheden en relevantie.
- 2 Kennisuitwisseling en -doorontwikkeling: de inkopende organisaties doen aan onderlinge kennisuitwisseling en –doorontwikkeling door het breed beschikbaar stellen via de faciliterende partijen van de opgedane kennis en ervaring ter bevordering van Circulair Inkopen in Nederland via de faciliterende partijen en PIANOo expertisecentrum van het ministerie van Economische Zaken.
- 3 Concrete projecten uitdragen: de Inkopende organisaties zullen aan de hand van de concrete projecten de opgedane kennis van Circulair Inkopen zoveel mogelijk uitdragen via bijvoorbeeld de websites van Inkopende organisaties en faciliterende partijen alsook via aanbiedingen/offertes bij leveranciers.
- 4 Bijdragen aan verdere ontwikkeling en implementatie: De Inkopende organisaties dragen bij aan het initiatief met tijd en kennis ten behoeve van Circulair Inkopen.

3. Slotbepalingen

Artikel 6 Uitvoering in overeenstemming met het Unierecht

De afspraken van deze Green Deal zullen in overeenstemming met het recht van de Europese Unie worden uitgevoerd in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technisch normen en voorschriften.

Artikel 7 Praktische uitvoering

De deelnemers aan de Green Deal Circulair Inkopen komen ten aanzien van de praktische uitvoering van de Green Deal het volgende overeen:

- 1 Wijzigingen:
 - a Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken de Green Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen.
 - b Partijen treden in overleg binnen zes weken nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partijen schriftelijk heeft medegedeeld.
 - c De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlagen aan de Green Deal gehecht.
- 2 Stuurgroep en werkgroep: Binnen twee maanden na ondertekening van deze Green Deal worden door de initiatiefnemers en de rijksoverheid een stuurgroep en een werkgroep opgericht, die worden belast met de uitvoering van deze Green Deal.
- 3 Evaluatie:
 - a Partijen evalueren de uitvoering en werking van deze Green Deal voor 1 september 2015 en een jaar later weer.
 - b De faciliterende partijen voren de evaluatie uit en maken daarvan een verslag.
- 4 Toetreding van nieuwe partijen
 - a Er kunnen nieuwe partijen toetreden tot deze Green Deal.
 - b Een nieuwe partij maakt haar verzoek tot toetreding schriftelijk bekend aan de stuurgroep. Zodra de stuurgroep schriftelijk heeft ingestemd met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Green Deal en gelden voor die Partij de voor haar uit de Green Deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
 - c De ondertekende verklaring tot toetreding wordt als bijlage aan de Green Deal gehecht.
- 5 Citeertitel: De Green Deal kan worden aangehaald als Green Deal Circulair Inkopen: meer waarde voor de hele keten.
- 6 Opzegging: Elke Partij kan deze Green Deal (te allen tijde) met inachtneming van een opzegtermijn van twee maanden schriftelijk opzeggen.
- 7 Nakoming: Partijen komen overeen dat de nakoming van de afspraken van de Green Deal niet in rechte afdwingbaar is.
- 8 Inwerkingtreding
 - a Deze Green Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt op 31 december 2016.
 - b Partijen nemen de uitvoering van alle in deze Green Deal genoemde afspraken zo snel mogelijk ter hand.
- 9 Openbaarmaking: Deze Green Deal zal samen met andere afgesloten Green Deals openbaar worden gemaakt, onder andere in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de gesloten Green Deals, zodat navolging hiervan kan worden bevorderd.

Aldus overeengekomen en ondertekend te Amsterdam op 12 november 2013

Minister van Economische Zaken,

.....
de heer H.G.J. Kamp

.....
Minister voor Wonen en Rijksdienst, namens deze de directeur Facilitair, Huisvestings- en Inkoopbeleid Rijk, de heer B.S. Eilander

.....
Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, mevrouw W.J. Mansveld

Faciliterende partijen

.....
Stichting MVO Nederland, vertegenwoordigd door haar directeur de heer Willem Lageweg

.....
NEVI, Nederlandse Vereniging van Inkoopmanagement, vertegenwoordigd door haar algemeen directeur de heer Erik de Bruine

.....
De Coöperatie Circle Economy (CCE), vertegenwoordigd door oprichter van de coöperatie de heer Robert Jan van Ogtrop

.....
18 publieke en private organisaties:

.....
ABN Amro N.V., vertegenwoordigd door de heer Jan Stoop, CPO

.....
Alliander, vertegenwoordigd door de heer Rob Beukeboom, Hoofd Inkoop

.....
ASR, vertegenwoordigd door mevrouw Fiona van 't Hullenaar, Directeur Business Support

.....
Dura Vermeer, vertegenwoordigd door de heer Age Vermeer, Directeur Divisie Infra

.....
Gemeente Amersfoort, vertegenwoordigd door mevrouw Thea Smid-Verheul,

.....
Centrale inkoopcoördinator

.....
Gemeente Amsterdam, vertegenwoordigd door de heer Hans Dussel, Hoofd Concern Inkoop

.....
Gemeente Den Haag, vertegenwoordigd door Frank Biesta, Adviseur Directie Concernbedrijfsvoering/P&O

.....
Gemeente Rotterdam, vertegenwoordigd door de heer Marcel de Rooter, Manager Inkoop

.....
Gemeente Utrecht, vertegenwoordigd door de heer Jurriën Brombacher, Hoofd Concerninkoop

.....
ING, vertegenwoordigd door

.....
Interface, vertegenwoordigd door mevrouw Geanne van Arkel, Sustainable Development

.....
KPN, vertegenwoordigd door de heer Pieter Swart, CPO

.....
Provincie Utrecht, vertegenwoordigd door

.....
Royal HaskoningDHV, vertegenwoordigd door Helms van der Vegte, CPO

.....
TBI, vertegenwoordigd door de heer Ir. P.J. Heijboer, Lid van de Raad van Bestuur

.....
UMC Utrecht, vertegenwoordigd door de heer Paul Schrijnemakers, Manager Cluster Inkoop

.....
Verstegen Spices & Sauces B.V., vertegenwoordigd door mevrouw Sharlet Milljard, Purchasing Manager

.....
Waternet mede namens het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, vertegenwoordigd door de heer Roelof Krüse, Algemeen directeur